

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Πρωτ. IV, 14/1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

23-28/1/70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοσμοπόλις)... Λίθινον.....
(παλαιότερον ὄνομα : Λιθιναν...), Ἐπαρχίας Δωδωνῆς,
Νομοῦ Ἰωαννίνων.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ταχυ-
χρόνῳ Βεργιάννης.. ἐπάγγελμα Διπλ./γ.ς.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Λιθιναν - Ἰωαννίνων.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... 12.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μιχαήλ.ς Πύρης.....

ἡλικία... 70.... γραμματικαὶ γνώσεις. Ῥωσσοῖτα, Ἑ.χ.ς
Γα.ρχεῖου..... τόπος καταγωγῆς Λίθινον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ περιόριζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Ἐκ μέρους μακρὰς περιοχῆς, ἀφ' ἡμετέρας
μουσιῆς - ὅπως ἔτερον καὶ ἐν ἀγροαδωνοῖ χωράφια - δια-
κὼν βοσκήν καὶ δοικνίαν.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ..... Ἐνηλλάσσοντο.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Μέχρι τοῦ ἔτους 1909 ἀνήκον ἐξ μέρους Κοινὴν Πατέρων Ἀδελφῶν
ἐκείνης ἐκείνου ἐκμετάλλου καὶ ἡμετέρας ἐκείνης ἐκείνης, ὡς δὲ ἔτερον ἡμετέρας ἐκείνης.
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν τὸ 1924
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ... Οχι. Διενεργεῖτο ἐξ καὶ κείνην, ἀρκούντων ἑαυτοῦ
μερίδων. διὰ καὶ γεωργίας.....

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

... ἔχρησθησαν με φυσικὴν ὑπόθεσιν καὶ δι' ὀργώματος.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Ἀπὸ τοῦ 1945 καὶ ἐκτελέσθην...

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

... Ἀπὸ τοῦ 1936.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε, τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Ἡ δίφτερα ἐχρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν παλαιότερον σὺνται. ὡς ἄλλα καὶ μονόφτερα μόνον ὡς καὶ ἀποσκευαὶ ἢ ἐν τῇ ἀγρῷ καὶ ἔχοντα ὀρίοντιον ζωϊκὴν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χερσάβα... 4. γυνί... 7. .... 10. μανιχία.

2. χερσάβα... 5. γυνί... 8. ....

3. χερσάβα... 6. δαμά... 9. ...

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... Ἀπὸ τοῦ 1955.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἔχρησθη.

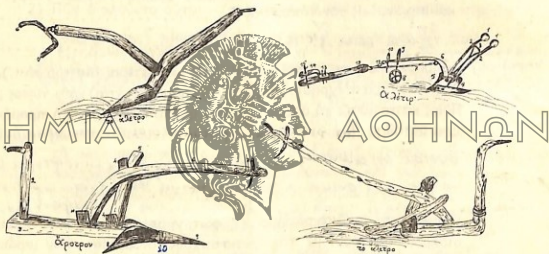
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Δέν. ἐργασίας τοῦ λαοῦ*

5) Μηχανή ἀλωνισμού *Ἀλ. τοῦ ἔτους 1955*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

Ὁ κατεσκευάσαν. οἱ ἴδιοι. οἱ κρητικοί.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφορα ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *χερσάβα* ..... 6. *συρτάρι* ..... 11. ....

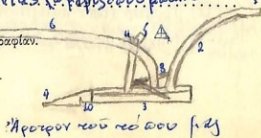
2. *ἀκροφῶδι* ..... 7. *μῦθουμα* ..... 12. ....

3. *ἀκροφῶδι* ..... 8. *ρουμάζα* ..... 13. ....

4. *σφιν* ..... 9. *χυκί* ..... 14. ....

5. *σφαῖτη* ..... 10. *μῦθουμα* (ἢ *μῦθουμα* καὶ *σφιν*)

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστελᾶτε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

..χρησιφοποιεῖται.. ὁ ἴδιος.. κύσας.. ἐξ αὐτῶντα
..καὶ.. χωράγια.....

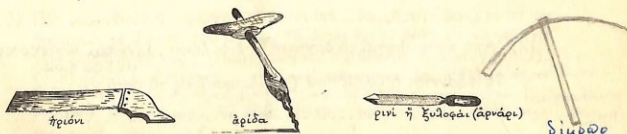
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

..ξυλοφάρι.. ..ἀρίδι.. ..ἀρνάρι.. ..διυλοφάι.. ..ξυλοφάρι..
..φ.α.η.ς.....

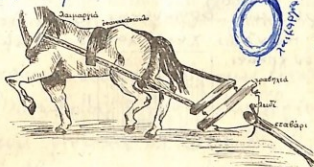

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ἡ βίβλη τὴν ἐξομολογήσει καὶ ἀγορεύσει
ναί, ἡ γαστριμαργία καὶ ἐξωμολογήσει
ἡ αὐτὴ χρησιμεύει καὶ ἐστὶν ὄνον καὶ ἐξωμολογήσει.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν πόπον σας . . . . .

[illegible]

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Κάτωθεν τοῦ μυλοῦ κοσσοθεωρεῖται καὶ συσταθούρια δια νὰ γῇ ἀκριβέστερη μέτρηση. Ταῦτα ἔχουν δύο σπασ. διὰ νὰ ἐκτραποῦν αἱ ζεύγαι; αἱ δ' ἐπιστὰς δένονται διὰ σχοινία μετὰθεν τοῦ ἀρότρον καὶ βοδιοῦ. αἱ το. σημεῖον ἀφ' οὗ ἐξίσως ἔχουν ἐμπρός αἱ ζεύγαι.*

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις το σιδηρούν άροτρον.....
 ..Οβολωζ. ηζ. και εζ. το ζεύξιμον. κατονθεν.....

3) Πῶς κατεύθυνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Προσδένεται ἡ κερκίδα εἰς τὰ κέρατα καὶ μὲ θηλεία ἀφ' οὗ ἀνέλκει τὸ ὅτι οὗτος ἐστὶν ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ ἀφ' οὗ ἀνέλκει κατεύθυνει καὶ βία. ὁ γεωργὸς... τὸ ἔργον αὐτὸν... καὶ τριχὰς. Στὴν οὐκ ἐστὶν θηλεία ἀφ' οὗ κατεύθυνει. - 7 -

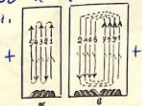

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνετο καὶ ὀργώνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Περιφερειακῶς ὀργώνεται μόνον με καὶ σιδερέϊα
λεπρὸν κωνίδιο χειρολαβῶν. Σήμερα εἶναι καὶ
καὶ δύο ἐν χρῆσει.

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαορίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίδες, γτάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ;

Ἐγίνετο καὶ γίνεται ὡς ποιεῖτε με σπορίδες...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Ἐχωρίζετο με αὐλακείαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον ;

Μόνον ἐν καὶ ἐνταμινῇ ἐδάσει.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

Πλαγίως καὶ βαθιὰ.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ἐξ. φέν. κα. ὄργωμα... βαθιά... ἐξ. δελ. κιν. σποράν... ἀγρίως.* .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. .... *Διὰ τὰ σιταρά. ἡ σπορά γίνεται κατ' ἐνθεῖαν καὶ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι Δεκεμβρίου... Διὰ τὸν ἀραβοσίτου... γίνεται ὁρῶν. ἕνα ὄργωμα, ἀγρου- θεῖ καὶ διάβασμα... καὶ ἑξῆς ἡ σπορά. Γίνεται δὲ καὶ ἄνοιξιν.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνεται ὄργωμα καὶ διάβασμα, ἡ δὲ σπορά καὶ... καὶ... ἐκκίζω. .....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν... *ἕως ἐν ἔτος.* .....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *ἡ ἀνάκαισις ἀντιφέρεται ἀνωτέρω. ἐξ. κιν. παραγραφὴν 1.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ..... *τὸ σαμμουῖ.* .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

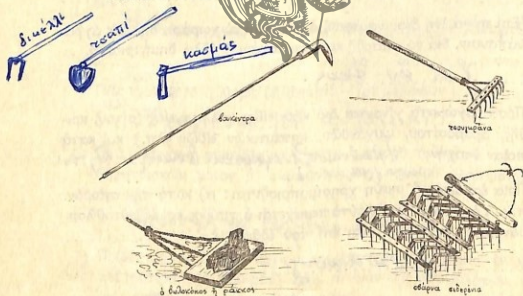
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

...Μὲ ναι. **Θ' μέντρα**... (βουκέντρα).....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .... **Ναι**.....

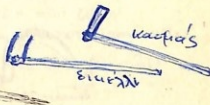
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

Γίνεται μετὰ τὴν σκαφήν καὶ τσαπὶ κασμάς...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) *τοῦ δικέλι*
 καὶ *ἢ ἐξ ἑνὸς χρυσίου φέρονται. διὰ σιδήρεον καὶ σιδηροῖς,*
ὁ δὲ καθὼς διὰ σιδήρεον καὶ τεσσάρων...

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
τὸν βοηθὸν 1/ ζυγίτης αὐτὸν σπέρνει καὶ μαγαθώνει καὶ
ἀγέει καὶ σπέρνει καὶ 2/ ἐκείνου αὐτὸν τεσσάρων
καὶ σιδηροῦ καὶ γέροντος τεσσάρων δέξ.

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους
ἡ σπορὰ τὸν φάσμαρ ἐν τῷ καὶ πρὸς ἐκείνους
καὶ χιμερῶν ἐν τῷ σπέρνῳ ἐκείνους ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν
ἡ δὲ καλλιέργεια καὶ φάσμαρ ἐγένετο ὡς τοῦ σπέρν
καὶ ἐν ἰδιαιτέραν χιμερῶν...

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
ἐν τῷ τῶν τῶν τῶν
σπέρνεται τῶν τῶν καὶ καλλιέργεια ἐν τῷ
σπέρνεται χιμερῶν...

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεῖς (βραγιεῖς) καὶ ἄλλως.
ὁ δὲ καλλιέργεια ἐσπέρνοντο καὶ
σπέρνεται... ἐν γούρνας...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

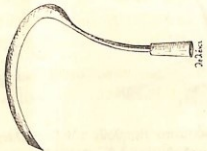
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.).....

ὅς ἐργαζέταιν θερισμοῦ χρησιμοποιοῦνται
καὶ χρησιμοποιοῦνται καὶ δρεπάνι.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμῃ ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

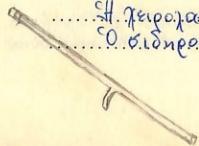
2) Μὲ δρεπάνα ἢ μὲ ποιά ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μονὰ με...

κόσσες

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
Ἡ κοβὴ καὶ μετὰ τὴν κόσση μετὰ τὴν κοβὴ καὶ
δὲ δρεπανιοῦ ὀδοντωτὴ.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ μετὰ τὴν κοβὴ καὶ μετὰ τὴν κοβὴ καὶ
Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς ἐλέγετο χαλμῶς.....

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *ὅτι κατεσκευάσθησαν ἐκ τῶν ξύλων καὶ ἡ γραβίνα ἀπὸ ξύλου κατεσκευάσθη. Μόνον τοὺς χαλμάδες κατεσκεύαζαν οἱ σιδηρουργοὶ καὶ κατεσκεύαζον αὐτοὶ οἱ γεωργοί.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ὅτι χεῖρσιν καὶ ὠαντοῖς διακένοντο αἶνον καὶ θερισμοῦ διακοπῆς καὶ φανῆς ἢ διακένοντο χεῖρσιν ἐκρίζωντας.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .... *ἐθερίζοντο καὶ θερίζονται εἰς ὕψος... 0,20 μ... θερίζοντο*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). .... *ἐκείνην ἐνομασία τὴν κορυφὴν σταχυῶν*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .... *ὅτι ἀκολουθοῦν ἐγγεγραμμένοι καὶ τοὺς θεριστὰς καὶ χερόβολα καὶ ποσὸν θετουῶν οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .... *οἱ χερίες καθεστάνονται καὶ κατὰ ἐδάφους 4-5 μαζὶ... αἱ δὲ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

αγκυλίες. . . . .
Λέγκωνες. φερόβατα. . . . .

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Υπήρχον (ή υπάρχουν) θεριστάι, οι οποίοι ήρχοντο ως επαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Ὁς θερίζει καὶ κτείνει.*
στον θερίζοντι καὶ γυναίκες, αἱ δὲ γυναῖκες δένουν
καὶ διαφύλακται τὰ βέλτερά των ἐν τοῖς κτηνίοις.
Ἐπαγγελματίαι θερισταί, δὲν ἤρχοντο.....

2) Πώς ημείς/όντο αυτοί με ημερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἐποκοπήν (ἐξοκοπῆς). Ποία αἰτο ἡ αἰσιφύει εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὰ ἡμερομίσθιον ἢ μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας διανοητολογίαν).....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τὴν εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των);

..... δὲν ἔφερόν. κ. ἐπ' αὐτῶν χεῖρας.....
 ..... ἐπ' αὐτὴν φέρον.....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐξ αὐτοῦ αἵματα θεωρεῖτο μένον
ν. Ἰρί.εγ. ....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ... Ἐτραγουδοῦσαν

μετ' ἑξαγονδῶν. διαφρα. κεραυδία. σπειμα. με
κων. θερισμόν. ... ἐγ. κα. συνειρημένον. φύλλον
χαρτων. παρ. αὐτοῦ. ἐν. ....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς, ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

Ἐγ. κα. πῶσον. φασ. δει. παρ. χει. κατωῦν
ἔθιμον. ....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἐγένετο ἀμέσως. ....

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Πρὸ ἀφηνιόντων
ἐκείν. Δὲν νὰ σπέννῃται δὲν ἀφηνιόντων
ἐνθυμείται, δὲν τὸ ἐργάζετο ὁ σπέρτης
ἢ τοῦ ἐκείν. ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων. καὶ ἐκείν. 1920. δὲν*

*ἐργάζετο ἀφηνιόντων ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων
ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

*ἢ ἐκείν. ἀφηνιόντων ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν.
ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο πάλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Ἐκείν. ἀφηνιόντων ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν.
ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν.
ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν.*

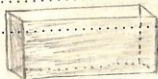
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). .... *ἐκείν. ἀφηνιόντων ἐκείν. καὶ ἀφηνιόντων ἐκείν.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) τὸ περιγυμν. ἐδένοντο ἐν κέσματι μετ' αὐτῆς
ἐντός χωρίου κασιονίου. τὸ ἑκατόντα δὲ μετὰ
ὁδοῦ.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετ' ἐξέρουτο ἐν καὶ καμύνας. ἔξωθεν τοῦ οὐραίου
καὶ ἤρχε. ἐν ἀλῶνι. ἢ ἐκαστὴν ἔξω θεμωνίης καὶ
ὁδοῦ. ἐκαστὴν ἀλῶνι. κακαρῆς.
ὁ θεμωνίης ἐκαστὴν ἀλῶνι. ἀλῶνι. ἐκαστὴν ἀλῶνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δεμάτια. Εἰς πῶς τόπος λέγεται: θεμωνιάσι, θεμωνιάστρα, κτλ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ....

ἔξωθεν τοῦ θεμωνίου. ἢ τοποθετοῦν
γίνεσθαι ἐν αὐτῇ. καὶ ἐκαστὴν μετὰ τὸν ἑαυτοῦ
ἑαυτοῦ.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν ἀλώνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρά εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ....

ἔξωθεν τοῦ ἀλῶνι. ἀλῶνι. ἀλῶνι.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ....

ἔξωθεν τοῦ χωρίου καὶ ἐν τῷ πεδῶνι....
ἐν τῷ ἀλῶνι. καὶ ἐκαστὴν ἀλῶνι. καὶ ἐκαστὴν ἀλῶνι.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Λίνονται καὶ δειμάτια καὶ κεκοθνεύονται ἐπὶ
κατ' ἀμνοστέγον κυμαίνοντες. καὶ σάκχον
ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐξ ὁρίων ἐπαγίδον.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

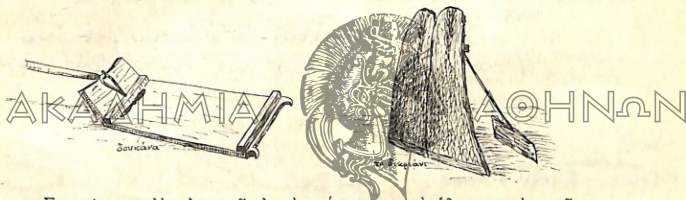
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στύλος, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρθῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρω», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ἢ καὶ κέντρον κεκοθνεύονται καθεύοντες ἐπὶ
ἐκείνῳ μαγνύμενος στρούλουρας ὑψοῦς 2 μ.
ἢ καὶ ὁμοίον περιφέρωνται καὶ ῥῆμα.....
..(ἰώθου, βοε, ἐναι, κίρινοι).....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμου. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στύλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὴς περὶ τὸν
λαιμόν ἑκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Οἱ ἱερεῖς, ὄντοι καὶ ἡρίονοι ἀποδίδονται διὰ σχοινίου εἰς καὶ κα-
ταστρέφει τὴν, καὶ ἐν ἀσφαλίσει τοῦ ἄρτου, οἱ δὲ
βδελύσσονται ἀπὸ τοῦ μεταλλίου καὶ καὶ αὐτοὶ καὶ καταστρέ-
φεται τὸν ἐξ αὐτῶν. τὸ σχοινίον δέσσεται ἐπὶ τὸν
στρόγγυλον καὶ ἀνέξει εἰς.

- γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

... ἐν τῇ ἀρχῇ ἐπὶ τὸν πόρον τῆς κοιτοῦ
ἀλωνιστικὸν... μηχανήματα .....

- δ) Ἀπὸ ποῖαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποῖαν δὲ διακόπτεται διὰ τῆς ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην;

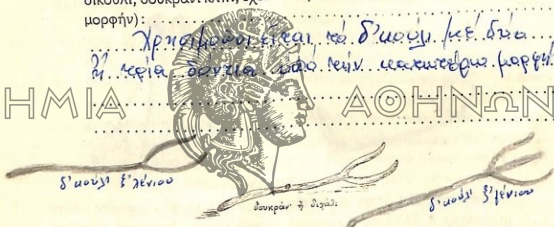
Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ διακόπτεται τὸ βράδυ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιεῖται τὸ δ'μοῦν με' δ'κα
ἢ κ'κα δονζία καὶ τὴν κατωτέρω μορφήν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν;

Μ.ε' τὸ δ'μοῦν

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κύτπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχού φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἦ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Χρησιζοῦσιν καὶ κατ'εἰδικήν

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

Δέν. γινώσκων. εἰδικὴν οὐκ ἔχοντα. Ἀπνέμεσαν
μέχρι δυο στρώσεων τὴν ἡμέραν. Ἡ δεύτερη οὐ στρώσανταν
ἐν φύσῳ ἀέρας κατά τὸ λειχνισμὸν τῆς πρώτης.

9^ο σείοντα
(διὰ τὰ ἔνδρα)

9^ο σείοντα
(διὰ τὰ ἔνδρα)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λειχνησθῶν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) .....

Λέγονται κομμαχία

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πομπανήδες, καλούμενοι ἀλωνισαῖοι καὶ ἀγωνισαῖοι), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν .....

Παλαιότερα ἔρχονταν εἰδικοὶ ἀλωνισταί οἱ τοιδ-
μενδες (κοῦρμοι). Ἀπνέμεσαν δὲ καὶ ὁ ἴδιος ὁ γεωργός.
Σήμερον ξένοι δέν. ἔρχονται.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). .....

Υπῆρχε

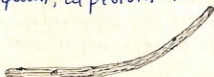
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Λέγονταν δάρυς καὶ αὐτομαζούνταν ἀπὸ δυο ξύλα
ἐν σχοινί. τὸ ξύλον ἦταν ἑνὸς ποσόντος ; δεύτερο ἡ φημινία.
τὸ ἕνα εἶχε μῆκος 1,50 μ. καὶ τὸ ἕτερον 1,20 μ. Ἡ διαφορά
τῶν ἡτῶ ἀπὸ τοῦ ποσόντος 0,30 μ. Αὐτὸ δὲ ἔπαιναν μετὰ τὸ χερί ἡτῶν
λίγο λιανότερο.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Τὸ κοπάνισμα γίνεταν σὺν
ἀλώνι μὲν πρὸ δάρεος, ἔκασι ἀλωνίζονταν πρὸ σιταρι,
τὸ κριθάρι, μὲν βράκη, καὶ φαμὴ, τὰ ρεβίθια καὶ.*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπύλὸν διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ πυροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; ... *Ἡ ἐργασία αὐτὴ γίνεταν κε' ἐν...
βοήθεια καὶ ἄλλων προσώπων, συγγενῶν ἢ γειτόνων.
Δὲν εἰσῆρχε ἀνδρασία γιὰ τὰ ἐργάσια αὐτά...
Ὅμοια γίνονταν καὶ τὰ κοπάνισμα τῶν...
καλαμῶν παραγωγῶν.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ εὐλύου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

παράθετοντες σχεδιαγραφήματα ή φωτογραφίας). Έκτοτε
πρόσω στο σπίτι και όχι σε ξένο. Ήσυχονιστο μέχρι
δύο σπινθήρες και το υπονόστιο σπινθήρες και
στο χυριστό του μαρμαριού και στην άχυρο-
φορμει. των σταχυών.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῳῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....
- ... Ναί. Δὲν ἐνθουσιῶνται ὅπως.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλυσιστικής μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).
Πότε ἀπορρίφθηκε. ἐξ. 1955. ἦσαν 15 αὐτῆς.
Λειτουργοῦσε ἐν τῇ βοήθειά ἐμιστεροῦ,
β'. Δίχτυμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....;

Λέγονται νόματα και έσωρεύοντο με το
δ. υπάν.1. και το φτυάρι.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

ἔχε σχῆμα στρόγγυλον... ἐκὸ σωροῦ δέν
μαρφώνονταν αἰδοῦντε.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.....)

ἔχ. χίχμισμα γίνεται με' αὐτοῦ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

φτυάρι

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνέμις) ; ἀνδρᾶς, γυναῖκα ; εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ὁμοιβῇ ;
Λιχνίζει καὶ ὁ ἀνδρᾶς καὶ ἡ γυναῖκα ; Πλεονέστερα
χίχμισαν οἱ τε ἀνδρᾶς ; οἱ δὲ γυναῖκες ἀνὰ μέρησαν καὶ
καὶ ἀνδρᾶς. Πλεονέστερα τὸ αὐτὸ εἶδος.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχμισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ ; (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...Λέγονται... αὐτὰ... ὁ καρπὸς ἀποχωρίζεται...
...με' ἑνα τεμάχιο... ζώον... ..

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο .....

.... *ὅθεν συνυαίρεται... ἡ τοιο. ἀνέμισμα...*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

... *Γίνεται μετὰ τὸ ντριμόνι καὶ τὴν θυμνάδα. Μετὰ
 τοιαύτα ἀποφαρύνονται τὰ ἄχυρα. Ἡ ἐργασία αὕτη
 γίνεται ἀπὸ γυναῖκες καὶ ἀπὸ ἄνδρες.*

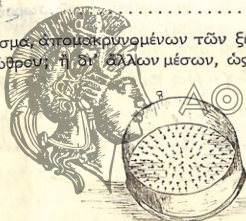
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

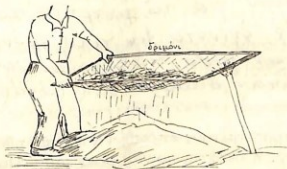
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀρυλόγος

δριμόνι

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

...το κτήριόν. σκηπόμεναι από δι' οὐρανὸν καὶ σέβ-
ται... ἀπὸ τοῦ... ἀπὸ τοῦ... ἀπὸ τοῦ... ἀπὸ τοῦ...

verif. 001

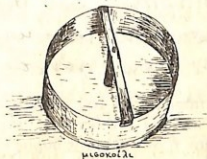
7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἔργαλειον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἔργαλειον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπ' αὐτοῦ ; Δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπαρμούς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Ερημιάζει και σιωπὴ... ἔνδον ἔσχατα...
! Ἐνταῦθα σιωποῦν, παραστέλλει τὸ πνεῦμα...
... Δὲν ἔσχατα παρὰ τὰ ζῶντα συνύψια...

8) * Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Οὐδέν. ἔβρωον γρόνθους. μένου. πού φταῖρι
μέσα σὺ σὰρὶ ἐν φταίρι ἐνόν. γὰ. αὐ. μέτρῃσι. αὐ. καρπῶν. ἢ
μέτρῃσι δὲ ἐβίνετο κέ. αὐ. γρόνθου. ὅσους
γρόνθους ἔβαν μέσα πού ζύο πού φταίριου, πού
καὶ φταίρι. ἔβαν σ. καρπῶν. (φταίρι = 20 διαδῆ)

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλὼνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνῆθεια. Ἡ χρῆσις τοῦ δεκατιστοῦ εἰς τὸ ἀλὼνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰσπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ο. Σεμασις*
ἔρχονταν σὲ ἄλωνα καὶ ἐρύγιε τὸν καρπὸν παίρνοντας
τὸ ἀνάφορον μερίδιο, ἤτοι 10%. Μετρική δὲν ὑἔρχε.
Ἐρύγιτο, ...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
 β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
 γ) τὸ κυφτιάτικο,
 δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... *Κατεβάλλοντο τὸ βάμουρο*
(δηλ. τὸ βαμούρι) τὸ ἔφωρα ἔχον 33%
(τὸ ἔφωρεν κ. μονὴ Πατέρων.)
 .....
 .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ... *ἔτα σάϊτια, ἔτα σὰ σφιδάρια,*
καὶ ἔφωρα ἔχον 33% ἔτα δοχεῖα... καὶ χωροῦ
σαν 200 διαδοῖς.
 .....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Ἀποθυμύονταν σὺν
καρπῶ... ἔξω ἀπὸ τοῦ χωριοῦ...*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ; ...

... *Γίνονταν... κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ,
ἠφαίρουν... τὰ ὑγιέον, πεποιημένα καὶ καλὰ σχῆμα
ἠφαίρουν... τὸν ἀσθάρ... ἔξω... γέγοναι...*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ἦν οὕτως...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... *Μόνον... αἰς Ἀποκριές...*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

... *Τὸ βράδυ καὶ σπὴν πλατεῖαν τοῦ
χωριοῦ...*

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.....Λέγεσαι... Πράντζα.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

.....Παιδιά.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

.....Τὰ μαφεύουν νεοὶ καὶ νεές. Παλαιότερα
συνήθειαν νὰ μὲβουν τὰ ξύλα ἀπὸ τοὺς θαμνινί-
ων σάιτιων.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....Τὰ σάιτια ἔκτυπον πρὶν καφιδάνα γὰρ νὰ
συμμενερῶθοι καὶ μείνουι καὶ σάιτια γὰρ
ξύλα. ἔρχονται «ξύλα γὰρ πρὰντζες». Τὰ συμμν-
εργάζονται σὰν σάιτια δὲν ἀνέχονται
φωτιά.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

.....Ὅτι ἐν σάιτιον περὶ τοὺς συνήθειες.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

.....Χοραὶ καὶ παραγυδαὶ... κωμωδία...
.....Οἱ νεές κτίνονται παλαιές... καὶ μετ' ἐνδυνάσεις.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

..... *ὅτι ἐκδοχὴν κεκοιμήθη* .....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

..... *ὅχι* .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη. Ἡμεῖς οὐκ ἐκδοχὴν κεκοιμήθη.

Ἡ συγχροὴ αὕτη ἐγένετο ἐν λιθίνῳ βιβλίῳ ἀποστολικῶν
ἐπιστολῶν 1/ Νικητοῦ Νύκτῃ ἐκτὸς 70 ἀποστολικῶν
ἐπιστολῶν, γεννηθέντος ἐν λιθίνῳ Ἰωαννίνων καὶ
2/ ἐκτὸς 80 ἀποστολικῶν, γεννηθέντος
ἐν λιθίνῳ Ἰωαννίνων.

ἐκτὸς 80 ἀποστολικῶν

[Πολυχρόνης Βεργιάννης, διδασκαλός, Ἡ συγχροὴ αὕτη
ἐγένετο ἐκτὸς 23-28 Ἰανουαρίου 1970]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τραγούδι ἀσσυρίων

Τώρα τίς ἀσσυρίες, ὡς χορεύουν οἱ γριές;
Μὲ γκουνάρες φιαυρίες.

Πῶς χορεύουν οἱ γερόντοι;
Ὑὲν ἔ' ἀγόρατα στ' ἄρῳν.

Πῶς χορεύουν οἱ γαῖφροι;
Ὑὲν καὶ γίδια στὸ φαντρί.

Πῶς χορεύουν οἱ νεγάρδες;
Μὲ σταυρούς καὶ μὲ ρουάδες.

Πῶς χορεύουν καὶ κορίτσια;
Ὑὲν ἀρνιά καὶ σὰν κατσίκια.

Πῶς χορεύουν καὶ παῖδιά;
Ὑὲν ἔ' ἀρνιά μὲν Πυλαγιά.

Παράρρ. 5

Γραυδοὶ ὅσοι ἐξέρχονται κατὰ τὸν θείον

Παίρνω καὶ δρεωνάμι μου
καὶ ὡς νὰ θείω

Παίρνω καὶ τὸν ἔργο καὶ τὸν ὅρα
καὶ καί με δὲν πλάττει

ἡγίε μου καὶ ὅσοι ἐργασίαι
ὡς νὰ βασίλει

ἐξυπακούεται ἡ ἀρχαία

καὶ οἱ ἔργοι δουλεύαδες

ἐξυπακούεται καὶ καὶ νὰ

καὶ τὸν ἀνέρεται,

ὡς ὅτι καὶ ἀνέρεται καὶ ἔργω

καὶ καὶ νὰ δεθῇ. -